

právního zástupce nebo přímo zemskému inspektorátu v Praze. Žalobci osobují si tím proti žalované bance smluvní nárok na peněžité plnění, jež vznikl již v květnu 1923, tedy před nařízením příročí, a v úpadku by náležel do třetí třídy úpadkových pohledávek. Nároky takové jsou i podle výnosu nařizujícího příročí pro žalovanou banku, i podle vládního nařízení čis. 660/19 sb. z. a n. i podle zákona čis. 240/24 sb. z. a n. postiženy příročím. Rekursní soud upírá zažalovanému nároku povahu pohledávky, jež by v úpadku byla pohledávkou třetí třídy, poněvadž prý jde o peníze, jež byly bance jenom svěřeny do té doby, než bude dávka z přírůstku hodnoty vyměřena, a žalobci by měli v případě úpadku nárok na jejich vyloučení z úpadkové podstaty podle § 44 konk. ř. Avšak svěřenými penězi, jež ve skutečnosti nenáleží bance, nýbrž třetím osobám, jsou také bankovní vklady, aniž lze pochybovati, že pohledávky ze vkladů byly by v úpadku pohledávkami třetí třídy, a že právě výplata starých vkladů byla nařízeným příročím zakázána. O úschově, jež by mohla býti důvodem vylučovací žaloby podle § 44 konk. ř., bylo by lze mluvíti jenom, kdyby určitá suma peněžitá byla odevzdána bance zvlášť odpočítaná s příkazem, by byla uschovávána odděleně od ostatních jejích peněz. Nic takového nebylo v souzeném případě smlouveno, naopak hotové peníze odevzdané žalované bance nestačily vůbec k zaplacení všech závazků, jež se banka uvolila zaplatiti, neboť větší část kupní ceny byla bankou uvěřena kupiteli domu jako zápůjčka. Banka směla naložiti a naložila s kupní cenou jako se svým majetkem proti tomu, že převzala určité peněžité závazky k zaplacení ze svého. Zvláštního depozita, jež by v případě úpadku mohlo býti vyloučeno jako nenáležící do úpadkové podstaty, nikdy nebylo, dávka z přírůstku hodnoty měla býti zaplacená ze jmění banky, v případě úpadku musila by býti zaplacená z úpadkové podstaty, byla by tedy pouhou úpadkovou pohledávkou, a to pro nedostatek podmínek, pro něž by mohla býti zařaděna do první neb druhé třídy, pohledávkou třídy třetí. Jsouc veřejnou dávkou náležela by arci v úpadku žalobců podle § 52 konk. ř. do třídy druhé, neboť žalobci jsou k jejímu zaplacení osobně povinni podle zákona, ale žalovaná banka není k placení zavázána zákonem, nýbrž smlouvou podle § 1404 obč. zák. V poměru k bance nejde o veřejnou dávku, nýbrž o obyčejný smluvní závazek. Úpadkové přednostní právo pohledávky převzaté ku placení nemůže nic změnit na pořadí věřitelů v úpadku dlužníka převzavšího dluh, neboť toto pořadí jest upraveno donucovacími zákonnými předpisy, a podle těchto předpisů mohou do druhé třídy úpadkových pohledávek býti zařaděny toliko veřejné dávky, k nimž jest dlužník povinen podle zákona. Že nárok žalobců vznikl před nařízením příročí, dolíčily správně již oba nižší soudy. Nárok jest tudíž příročím postižen, a musilo býti vyhověno návrhu, by usnesení prvního soudu bylo obnoveno a řízení na dobu příročí přerušeno.

Čís. 7823.

Soudu rozhodujícímu o povolení odkladu exekuce na základě žaloby o nepřipustnost exekuce musí stačiti, že žaloba jest žalobou způsobu uvedeného v § 42 čis. 5 ex. ř. Žadatel za odklad exekuce není povinen

tvrditi a osvědčiti nebezpečí újmy z provedení exekuce. Lhostejno, zda navrhovatel odkladu exekuce jest povinným.

(Rozh. ze dne 1. března 1928, R I 118/28).

Návrhu dlužníka, by byl povolen odklad exekuce, s o u d p r v ě s t o l i c e vyhověl, r e k u r s n í s o u d návrh zamítl. D ů v o d y: Odklad exekuce může býti povolen jen z důvodů v § 42 ex. ř. výčetmo uvedených, k nimž také patří tuto uplatňovaný důvod, že byla vznesena žaloba podle § 37 ex. ř. Žaloba ta jest sice vznesena jako žaloba podle § 37 ex. ř. a žádá se v ní o zjištění nepřipustnosti exekuce, ale z obsahu žaloby jest patrno, že právo, žalobkyní tvrzené, není právem, jež předpokládá § 37 ex. ř., které by bylo způsobilé, by učinilo exekuci nepřipustnou, a jež by mohlo býti důvodem k odložení exekuce. V tomto případě jde totiž o nucené vyklizení tedy o exekuci ku vymožení jednání podle § 346 ex. ř. a násl. Nejde tedy o předmět, jaký předpokládá § 37 ex. ř. Tím nijak rekursní soud nepředbíhá rozhodnutí sporu, neboť jde pouze o zjištění, zda se jedná o žalobu podle § 37 ex. ř., neboť návrh na odložení je pouze tehdy odůvodněn, jedná-li se o takovou žalobu. V tomto směru rozhodl již nejvyšší soud ve sb. n. s. čís. 919 a 1717. Předpokladem a podmínkou odkladu exekuce jest kromě toho podle § 44 ex. ř. dále, že dlužník musí aspoň tvrditi, že jest tu nebezpečí. Žalobkyně nejen že však nebezpečí takové netvrdí, nýbrž není v exekuční věci stranou, nýbrž další osobou, mimo exekuci nemůže jí tedy nebezpečí majetkové újmy nenahraditelné nebo těžce napravitelné vzejíti, provede-li se exekuce ta proti povinné straně.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu nelze upřít oprávnění. Podle § 42 čís. 5 ex. ř. jest důvodem k odkladu exekuce nejen některá ze žalob vytčených v §§ 35, 36 a 37 ex. ř., nýbrž i žaloba o nepřipustnost exekuce z jiných důvodů (§ 39 čís. 5 ex. ř.). Zdali žaloba domáhající se nepřipustnosti exekuce jest některou ze žalob v §§ 35, 36 a 37 ex. ř. uvedených či žalobou z jiných důvodů podle § 39 čís. 5 ex. ř., nelze posouditi a rozhodovati při povolování odkladu, tedy předem a mimo spor a nutno ponechati soudu procesnímu. Soudu exekučnímu a rekursnímu rozhodujícímu o povolení odkladu na základě žaloby o nepřipustnost exekuce musí stačiti, že podaná žaloba jest žalobou způsobu v § 42 č. 5 ex. ř. uvedeného (sb. n. s. čís. 5425). O žalobě Marie B-ové o nepřipustnost exekuce, o níž se opírá žádost za odložení exekuce, nelze předem, jak učinil rekursní soud v napadeném usnesení, říci, že jest to žaloba výlučně podle § 37 ex. ř. a nikoli žaloba o nepřipustnost exekuce z jiných důvodů podle § 39 čís. 5 ex. ř. (srovnej sb. n. s. čís. 5187, 7033), a proto z důvodu, že jde o žalobu podle § 37 ex. ř., tato však, ježto se jedná o nepřipustnost exekuce vyklizením, že jest nepřipustnou (sb. n. s. čís. 324, 1717), návrh dovolací rekurentky na odklad exekuce zamítnouti nelze. Žaloba Marie B-ové jest žalobou způsobu uvedeného v § 42 čís.

5 ex. ř. a po této stránce nebylo závady proti povolení žádaného odkladu exekuce. Rekursnímu soudu nelze také přisvědčiti, když odepřel povolit žádaný odklad exekuce z důvodu, že žalobkyně, žádajíc za odklad, netvrdila, že provedením exekuce hrozí nebezpečí nenahraditelné nebo těžko napravitelné majetkové újmy (§ 44 ex. ř.) a že ostatně navrhopatelce odkladu žádná újma ani nehrozí, ježto není v zahájené exekuci povinnou stranou. Zákon v § 44 ex. ř. neukládá žadateli za odklad, by tvrdil nebo osvědčil nebezpečí újmy z provedení exekuce, nýbrž stanoví jen negativně, že se odklad exekuce nemá povolovati, když ze započetí nebo z pokračování v exekuci nehrozí tomu, kdo za odklad žádá, nenahraditelná nebo těžko napravitelná majetková újma. Jest na soudě, by, uváživ okolnosti, posoudil, zdali v dotyčném případě nebezpečí takové újmy hrozí (sb. n. s. čís. 1760, 3488, 4038). Nezáleží ani na tom, zdali navrhopatelka odkladu jest v exekuci stranou povinnou, neboť zákon (§ 44 ex. ř.) mluví o újmě toho, kdo za odklad žádá, a nikoli o újmě povinného. Že by Marii B-ové, žádající za odklad, z jejího vyklizení z bytu, o něž v zahájené exekuci jde, za trvajících bytových poměrů, újma uvedená v 44 ex. ř., to jest nenahraditelná nebo těžko napravitelná, nehrozila, nelze tvrditi. Důvody, pro které rekursní soud odepřel povolit odklad exekuce, podle toho, co tuto uvedeno, neobstojí a, ježto jinak podle spisů není překážek, by nebyl odklad povolen, bylo dovolačímú rekursu vyhověti a se usnésti, jak se stalo.

Čís. 7824.

Otázku, zda pohledávka, pro niž má býti povoleno prozatímní opatření, jest pohledávkou peněžitou, dlužno řešiti na podkladě návrhu ohrožené strany na vydání prozatímního opatření a na základě stavu, jenž tu byl v době podání tohoto návrhu, nikoliv na podkladě žaloby, kterou se navrhopatel teprve později domáhá zaplacení nároku, jenž má býti zajištěn.

Podmínkou povolení prozatímního opatření zákazem zcizení neb zavazení nemovitosti (§ 382 čís. 6 ex. ř.) jest, by byl osvědčen nárok ohroženého na zastavení nemovitosti, na níž má býti zaznamenáno právo zástavní.

(Rozh. ze dne 1. března 1928, R I 150/28.)

Ku zajištění nároku na knihovní zajištění peněžité pohledávky navrhl ohrožený povolení prozatímního opatření zákazem odpůrci, by nezczizil ani nezastavil nemovitost. Soud první stolice návrh zamítl, rekursní soud prozatímní opatření povolil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Ku zajištění peněžních pohledávek připouští § 381 ex. ř. prozatímní opatření, je-li obava, že by jinak uskutečnění ohroženého nároku bylo změnou dosavadního stavu znemožněno nebo značně stíženo. §